

Historie Groot Omroepkoor

Deel 22 - Op naar de eeuwwisseling - dl. 2

- Ria Raven -

Nog even een kleine greep terug. In het begin van de jaren negentig verscheen een nieuw blad Entr'acte, Muziekjournaal. In het seizoen 1992-1993 werd in verschillende afleveringen aandacht besteed aan individuele musici die bij het Muziekcentrum van de Omroep werkten en aan dirigenten die voor de ensembles stonden. Daarin konden zij in een klein item vertellen over hun achtergrond, opleiding, hoe zij het werken in het ensemble ervoeren, etc.

Zo werden voor het Groot Omroepkoor Anneke Leenman (alt), Martin Wright (toen chef-dirigent), Boguslaw Fiksinski (tenor), Reiner Holthaus (bas) (zie bijlage) en Joep Bröcheler (bas) geïnterviewd.

GROOT OMROEPKOOR

M U Z I E K C E N T R U M V A N D E O M R O E P

Anneke Leenman

"2e alt heeft iets met kleur te maken"

ANNEKE LEENMAN
2e alt bij het Groot Omroepkoor

Ze wil heel graag met kleur om de tuin, maar moet opletten op Entr'acte... dat stukje is de 2e alt bij het Groot Omroepkoor van nu. Het is een leuke en uitdagende rol, maar ook een belangrijke rol. Ze wil heel graag met kleur om de tuin, maar moet opletten op Entr'acte... dat stukje is de 2e alt bij het Groot Omroepkoor van nu. Het is een leuke en uitdagende rol, maar ook een belangrijke rol.

MC Muziekcentrum van de Omroep
Nederlands Omroepproductiebedrijf nv
Postbus 10 - 1200 JB Hilversum

GROOT OMROEPKOOR

M U Z I E K C E N T R U M V A N D E O M R O E P

Martin Wright

"Zingen is iets heel persoonlijks, zowel fysiek als emotioneel"

MARTIN WRIGHT

Ik ben opgegroeid in een klein plaatsje in de provincie... Het is een heel persoonlijke ervaring, zowel fysiek als emotioneel. Het is een heel persoonlijke ervaring, zowel fysiek als emotioneel. Het is een heel persoonlijke ervaring, zowel fysiek als emotioneel.

MC Muziekcentrum van de Omroep
Nederlands Omroepproductiebedrijf nv
Postbus 10 - 1200 JB Hilversum

GROOT OMROEPKOOR

Joep Bröcheler

"Koorzingen is vaak zwaarder dan solo-zingen"

MUZIEKCENTRUM VAN DE OMROEP

JOEP BRÖCHELER, tenor

Voordat ik 2 jaar geleden lid werd van het Groot Omroepkoor ben ik zo'n 12 jaar vooral als solozanger geweest. Dat doe ik inmiddels nog steeds, die combinatie met en naast het koor is heel goed en is ook zeer erg gewen en overigens prima te combineren. Zo'n muzikant moet ook een beetje een begrip hebben van de wereld om hem heen. Het is niet alleen maar zingen, het is ook een beetje een soort van 'muzikant' met een beetje een 'muzikant' van de wereld om hem heen. Het is niet alleen maar zingen, het is ook een beetje een soort van 'muzikant' met een beetje een 'muzikant' van de wereld om hem heen.

Ik ben niet van een bepaald repertoire en wil graag ook de andere kant op, dat is een heel leuke zaak. Het is niet alleen maar zingen, het is ook een beetje een soort van 'muzikant' met een beetje een 'muzikant' van de wereld om hem heen.

Ik ben niet van een bepaald repertoire en wil graag ook de andere kant op, dat is een heel leuke zaak. Het is niet alleen maar zingen, het is ook een beetje een soort van 'muzikant' met een beetje een 'muzikant' van de wereld om hem heen.

Ik ben niet van een bepaald repertoire en wil graag ook de andere kant op, dat is een heel leuke zaak. Het is niet alleen maar zingen, het is ook een beetje een soort van 'muzikant' met een beetje een 'muzikant' van de wereld om hem heen.

MC **O** Muziekcentrum van de Omroep
Nederlands Omroepproductiebedrijf nv
Postbus 10 - 1200 JB Hilversum

GROOT OMROEPKOOR

Boguslaw Fiksinski

"De artistieke omgeving geeft mij veel voldoening"

MUZIEKCENTRUM VAN DE OMROEP

BOGUSLAW FIKSINSKI, tenor

Ik ben in het Poolse Poznan geboren en opgevoed. Al vanaf mijn tiende jaar ben ik als zanger actief. Ik ben begonnen bij de Poolse Natchelnia een jongerenorkest dat regelmatig samen met een professioneel koor grote tournees door de Verenigde Staten en Europa maakte. Daar begon ik mijn carrière met mijn eerste verdere loopbaan als tenor. Het repertoire varieerde van a cappella werken van o.a. Monteverdi en Palestrina, via het repertoire van Luchini, de componisten van Beethoven, Mozart, Szymanowski en Penderecki.

'Na mijn studie ben ik overgegaan naar het professionele koor. Dat werk heb ik combineren met mijn professionele opleiding. Daarna heb ik een studie natuurkunde en abstracte getallen en een opleiding solozang en gehoortherapie gevolgd. Zeker voor Poolse leerlingen had ik door die combinatie een uitstekend bevelend en afwisselend leven!'

Eigenlijk wilde ik niet weg uit Polen, maar door de politieke en maatschappelijke omstandigheden in het begin van de jaren tachtig kon ik mijn artistieke kwaliteiten maar moeilijk verder ontwikkelen. Daarom heb ik met mijn gezin besloten het land te verlaten om zo een nieuwe impuls aan onze toekomst te kunnen geven. Al met al een zware beslissing, maar ik heb het helaas niet erg van mij.

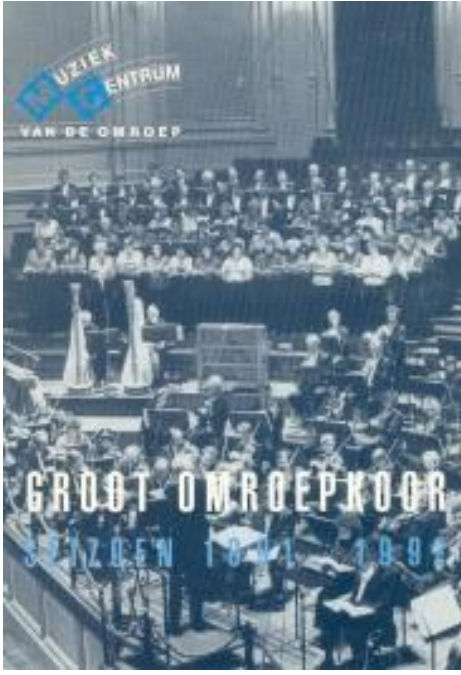
Tijdens een tournee door Nederland kon ik, geholpen door vrienden, audities doen bij het Forum Operakoore in Eusebe. Dit werk werd ik aangenaam en moesten alle modale officiële instanties en natuurlijk mijn koor op de hoogte gesteld worden van mijn vertrek. Dat was het begin van mijn nieuwe carrière. Mijn beslissing werd weliswaar niet verwagd, maar de dingen was er natuurlijk niet echt bij mee.'

In de periode bij Opera Forum had ik het prima maar mijn zin en heb ik mijn zang verder ontwikkeld. Na een jaar bij dit goede koor is hebben geweest, heb ik gefeliciteerd bij het Groot Omroepkoor. Dit koor heb mijn bijdragen gegeven, omdat door mij het gehele koor nu niet het repertoire behoort. Verder bleef de sfeer tussen de omroep, het samenwerken met sprekers en dirigenten, en niet te vergeten de vaak uitstekende solisten - een belangrijke aspect in mijn droom naar artistieke bevrediging. Het geeft heel veel plezier in het werk. De avonden zijn vaak vrij, zodat ik de mogelijkheid heb om als gewone man in opera te zingen.'

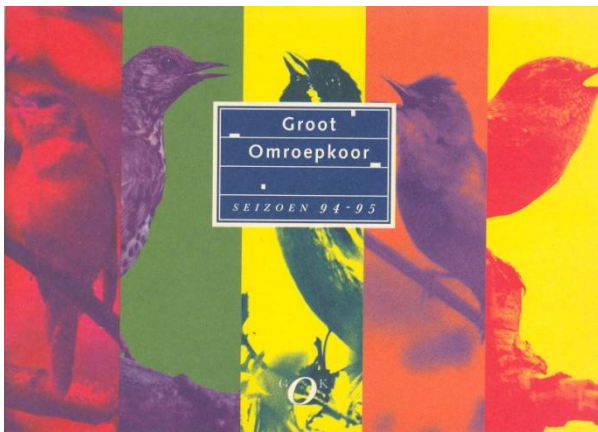
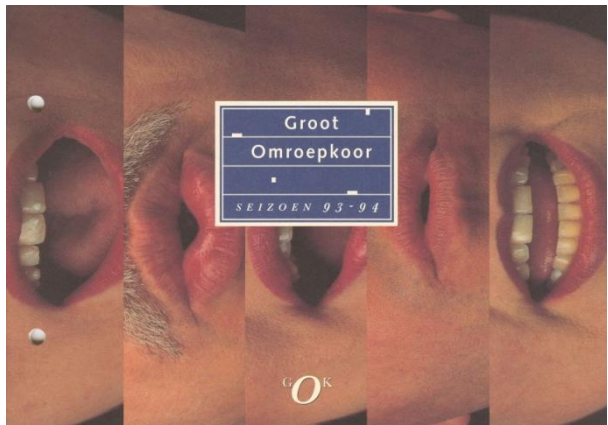
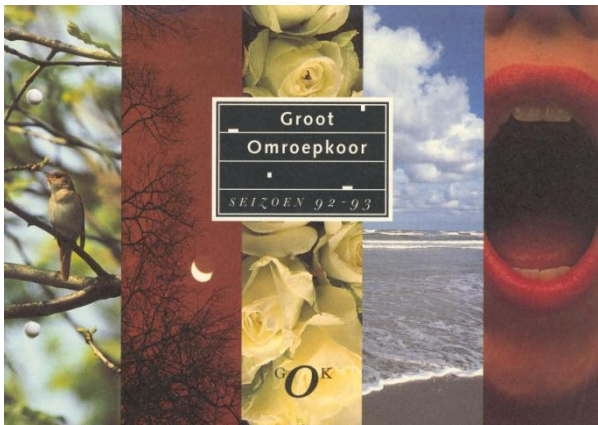
MC **O** Muziekcentrum van de Omroep
Nederlands Omroepproductiebedrijf nv
Postbus 10 - 1200 JB Hilversum

De publiciteit rondom het Groot Omroepkoor werd vanaf de jaren negentig ook veel professioneler dan tot op dat moment gebeurde. Dat bleek erg nodig. Regelmatig voorkomende vergissingen bij naamsvermelding, helemaal niet vermelden van het koor, de onbekendheid over het vak van koorzanger, het gebeurde met de regelmaat van de klok. Bij een musicus uit een orkest vraagt niemand zich af of, en kijkt niemand er raar van op dat je daarmee je boterham kan verdienen.

Het woord "koor" had (en heeft helaas nog steeds) bij veel mensen associaties met het woord amateur. Dat het vak van koorzanger een volledige baan zou kunnen zijn, die kennis ontbreekt bij velen. De keren dat zelfs door sollicitanten (die op een advertentie reageren waarin staat wat men verwacht van een zanger van het Groot Omroepkoor) gevraagd wordt op welke avond het koor repeteert, zijn niet op één hand te tellen. De folders die vanaf 1991 verschenen hebben zeker ook bijgedragen aan de bekendheid van het Groot Omroepkoor in grotere kring maar ook aan wat het betekent een koorzanger te zijn. In vogelvlucht de folders die vanaf 1991 zijn verschenen en ook hier is de ontwikkeling van de tijd goed te zien.

The Netherlands Radio Choir,
what's so special?

A fulltime professional choir of 80 singers is unusual to say the least.

We enjoy a high reputation for 19th and 20th century music, for opera, for warmhearted and dramatic repertoire, and we have close collaborations with several of Holland's leading orchestras and many of the world's best known conductors. But we seek increasingly to be 'specialists' in both older and contemporary music and to explore the a cappella repertoire with appropriate conductors.

Following on from our recent triumphant premiere of Stockhausen's ENGEL-PROZESSIONEN, we work at the forefront of the radio's exploration of unusual and new music. In the coming months we have premieres of works by John Adams, Thomas Ades, Julian Anderson, Samuel Barber, Harrison Birtwistle, Jonathan Harvey and Calixto Tzucpakti.

That's special!

Simon Halley

programma

Groot Omroepkoor

96/97

97/98

95/96

98/99

50 jaar

HET GROOT OMROEPKOR

Het Groot Omroepkoor is het 79-sterfste het grootste professionele koor in Nederland. Het bestaat uit zangers op verschillende niveaus: van amateurs tot professionals. Het koor bestaat uit zangers van alle leeftijden en leeftijds- en opleidingsniveaus. Het koor is een van de grootste koren in Nederland. Dit is mogelijk dankzij de steun van de Nederlandse Omroepvereniging. Het koor is een van de grootste koren in Nederland. Dit is mogelijk dankzij de steun van de Nederlandse Omroepvereniging.

THE NETHERLANDS RADIO CHOIR

The 79 voices singing Netherlands Radio Choir is the largest professional choir in the Netherlands. The choir is frequently divided into smaller ensembles. The choir of varying degrees of experience is able to be sung and the conductor's wishes. This method of working enables the choir to experience simultaneously for various concerts (the young Dutch musical culture the choir). It is thus the maximum benefits from the quality and experience of the singers. The Netherlands Radio Choir is met only the largest but probably the most flexible choir in the Netherlands.

2000-2001

In just one season of concerts with the Netherlands Radio Choir we discover a whole new world of choral music.

Concerten van speciale kwaliteit worden mogelijk gemaakt door de Nederlandse Radio-omroep. Het koor is een van de grootste koren in Nederland. Dit is mogelijk dankzij de steun van de Nederlandse Omroepvereniging.

KOORDIGENDEN

Koordigenden hebben een veelal onzichtbaar bestaan, ze dirigeren slechts zelden zelf een concert, maar zijn voor de kwaliteit van het koor van belang. Het koor is een van de grootste koren in Nederland. Dit is mogelijk dankzij de steun van de Nederlandse Omroepvereniging.

CHORLEIDERS

The conductors of the Netherlands Radio Choir rarely conduct concerts themselves and therefore play a comparatively invisible role. Their role is however of vital importance to the quality of the choir. Choir conductors in the Netherlands have often worked with a professional choir. He is assisted by the Principal Guest Conductor, Gert Albrecht, from England.

GROOT OMROEPCOOR

Het Groot Omroepkoor werd direct na de Tweede Wereldoorlog opgericht. De wortels van het koor liggen in de kleine vocale ensembles die, vaak op ad hoc basis, al voor de oorlog functioneerden binnen de toenmalige omroepverenigingen. Het koor bestond uit de begeleidende 60 vocalisten - een bezetting die al snel werd uitgebreid tot 80 en inmiddels weer is teruggebracht tot 74 - en onderscheidde zich direct door het uitvoeren van een zeer breed repertoire. In meerdere ensembles trad het koor veelal op met a capella-repertorie onder leiding van Carel Lubet of Anton Kringslag, en later Meindert Botkeel en Frans Müller. Het koor maakte vooral studio-opnamen, die vaak nog dezelfde week op de radio werden uitgezonden. Vanaf de oprichting trad het koor ook op in grote formatie onder leiding van dirigenten als Jean Foumet, Bernard Haitink, Eugen Jochum en Carlo Maria Giulini, met grootschalige werken van 20de-eeuwse componisten. Een van de hoogtepunten was de Nederlandse première van het *Wit Requiem* van Benjamin Britten onder leiding van de componist zelf en Bernard Haitink in 1964.

Als chef-dirigenten van het Groot Omroepkoor traden achtereenvolgens Kenneth Montgomery, Robin Guitton, Martin Wright en Simon Habey aan. De Braziliaanse dirigent is sinds augustus 2008 chef-dirigent. Met zijn hoge kwaliteit en brede repertoire geniet het Groot Omroepkoor in binnen- en buitenland een bijzondere reputatie. Het koor werkt samen met de omroeporkesten, het Koninklijk Concertgebouworkest en het Rotterdamse Philharmonisch Orkest en op uitnodiging ook met buitenlandse orkesten zoals de Berliner Philharmoniker.

Overheids: Groot Omroepkoor in het Concertgebouw (Foto: Roger Heijmans)

ZaterdagMatinee

Toen Kenneth Montgomery in 1975 chef-dirigent werd van het toenmalige Omroep Orkest en enige jaren daarna tevens als eerste chef-dirigent van het Groot Omroepkoor werd aangesteld, veranderde de werkwijze van het koor ingrijpend. Het aantal studio-opnamen nam af en het aantal concerten toe. Vooral de band met de Matinee op de Vijze Zaterdag, de huidige ZaterdagMatinee, werd steeds sterker. Het Groot Omroepkoor werkte in deze concertserie mee aan premieres van werk van belangrijke hedendaagse componisten als Ligeti, Boulez, Britten, Stockhausen, Kagel, Reich, Wagemans, Koutis en Adams. Deze lijn krijgt in het seizoen 2008-2009 een vervolg met de Nederlandse premieres van James MacMillans *St John Passion* onder leiding van Sir Colin Davis en *The Tempest* van Thomas Adès met Markus Stenz, alsook een uitvoering van Schnittke's *Requiem* onder leiding van Stefan Parkman.

Maestro's en Meestersinger

Onder leiding van Valery Gergiev voerde het Groot Omroepkoor in Nederland enkele veelal onbekende Russische operas uit - een reeks uitvoeringen die als historisch in boek staat. Dit seizoen zijn concertante uitvoeringen te horen van onder meer *Die Meistersinger* van Nürnberg van Wagner en Verdi's *Otello* onder leiding van Jaap van Zweden. Naast Van Zweden staan maestro's als Riccardo Chailly, Peter Dinkov, Sir Simon Rattle en Mariss Jansons regelmatig voor het koor. In het 'oude' repertoire is samen gewerkt met specialisten als Nikolaus Harnoncourt, Frans Brüggen, Philippe Herreweghe en Ton Koopman. Dit jaar voegt Peter Dinkov zich bij de huidige concertreeks met een programma waarin Johann Sebastian Bach wordt geïnterpreteerd met zijn hedendaagse bewonderaars Jan Vriend en Luigi Dallapiccola. Frans Brüggen dirigent in 2008 onder meer Zaterdag's De profetie. Philippe Herreweghe leidt dit seizoen de uitvoering van Mendelssohn's oratorium *Elias*.

A capella

Het Groot Omroepkoor treedt a capella in verschillende formaties en met uiteenlopende repertoire op. Grote werken voor koor a capella die zijn uitgevoerd, zijn Schnittke's *Bottegaschinen*, het speciaal voor het koor geschreven *Engel-Processionen* van Karlheinz Stockhausen en Sun Dogs van James MacMillan. Repertoire voor kleinere bezetting werd uitgevoerd onder leiding van dirigenten als Marcus Creed, James Wood, Keesars Putnine en Stefan Parkman.

Opleiden

Het Groot Omroepkoor rekent het tot zijn taak een rol te vervullen bij het opleiden van een nieuwe generatie koordirigenten. Daarbij is mede op initiatief van het koor de Eric Ericson Masterclass voor jonge koordirigenten in het leven geroepen. Sinds 2001 vindt deze Masterclass iedere twee jaar plaats. Docenten waren onder meer naastgever Eric Ericson zelf, Simon Habey, Uwe Gonsky, Hartmut Haenchen, André Thomas en Robert Sund. Docenten in de vijfde Masterclass, in juni 2009, zijn Jos van Veldhoven en Steffen Ochoyung. Jonge, professionele zangers kunnen eveneens ervaring opdoen bij het Groot Omroepkoor, namelijk in het stagejaar GOK XL, in december 2008 wordt dit koor opnieuw geïmformeerd.

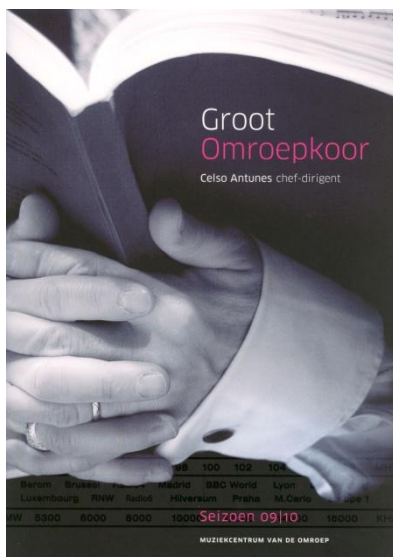
Concertseries

Een belangrijk deel van de concerten van het Groot Omroepkoor vindt plaats in het kader van de omroepseries de ZaterdagMatinee, het Zondagconcert en De Vrijdag van Vredenburg.

De ZaterdagMatinee in het Concertgebouw gaat het 49^e seizoen in. Deze baanbrekende concertserie - een samenwerkingsverband van AVRO Radio 4, NPS Radio en TRG - begon indertijd als VARA Matinee. De concerten werden op zaterdag rechtstreeks uitgezonden via Radio 4 en op dinsdagavond herhaald. NPS Televisie neemt ook regelmatig ZaterdagMatinee op voor uitzending via Nederland 2.

Seizoen 2006-2007

Groot Omroepkoor

Groot Omroepkoor
Celso Antunes chef-dirigent

100 100 100
Barnon, Brussel, Radio, BBC World, Lyon
Luxemburg, RNN, Radio, Mivervium, Praha, M. Caru, 1
SW 8300, 8000, 8000, 1900, Seizoen 09|10, 18000, RNN
MUIZIEKCENTRUM VAN DE OMROEP

Seizoen 2010|2011
65 jaar omroepensembles

Groot Omroepkoor

Celso Antunes chef-dirigent

MUIZIEKCENTRUM VAN DE OMROEP

In 1995 kan eindelijk, na jaren te hebben gezworven door Hilversum, door alle ensembles de definitieve huisvesting betrokken worden. Het oude VARA gebouw is totaal verbouwd tot een waarlijk Muziekcentrum, waar alle ensembles onderdak vinden evenals de Muziekbibliotheek die tot op dat moment op het mediapark bivakkeerde.

Natuurlijk wordt in onze nieuwe studio een groepsfoto gemaakt van het Groot Omroepkoor.

Groot Omroepkoor 1996 - MCO studio 4 - met aanvulling d.d. 17.11.2011 (foto: Marco Borggreve)

1e rij v.l.n.r.:

Gera van Heezik-Douw, Margo van Laack, Henda Strydom, Margriet van der Hucht, Joy van Es, Yuko Yagishita, Anthony Robins, Rachel Cooper, Elisabeth Bosch, Susanne Meessen, Ans van Dam.

2e rij v.l.n.r.:

Lia den Hartog, Marthy Buijs, Jolanda Janssen, Gretha Kolvers, Ge Neutel, Piet de Reuver, Jaap Smit, Anke Zuithoff, Marga Melerna, Nicoline Bovens, Marjan van Eldik, Jannetje Blok, Ans van Gelder

3e rij v.l.n.r.:

Marianne van Laarhoven, Maja Roodveldt, Elma van den Dool, Kees van Hees, Frans Lambour, Mario Veldpape, Dirk-Jan van der Valk, Marjolein Koetsier, Margo Post, Ingrid van de Ven, Delia van Schaik, Anneke Leenman, Wil Boekel, Hanneke Visser.

4e rij v.l.n.r.:

Mark Peterson, Gert-Jan Alders, Lex Barten, Jasper Schweppe, Lars Terray, Frank Hamelers, Machteld van Woerden, Steven de Vries, Bart Distelvelt, Peter Paul Houtmortels, Cor van den Berg, Marius Kwaks, Boguslaw Fiksinsky.

5e rij v.l.n.r.:

Hans van Winsen, Job Boswinkel, Jaap-Jan Hunze, Joep Bröcheler, Luuk Tuinder, Hans de Vries, Palle Fuhr Jørgensen, John Vredeveldt, Henk Vonk, Tom Williams, Rob Sturkenboom, Zoltan Kovacs, Adrian Folea, Ioan Micu

In 1996 bestaat het Groot Omroepkoor (net als de overige MCO ensembles) 50 jaar. Ter gelegenheid van dit jubileum verschijnen er diverse artikelen in de pers. Zie de bijlagen voor interviews met Martin Wright (chef-dirigent), Wil Boekel (alt) en een artikel in Koor en Kunstleven.

Madelon Michel (toen sopraan in het Groot Omroepkoor) is de auteur van "Zóó zingt een koor!" uitgegeven ter gelegenheid van het 50 jarig bestaan van het Groot Omroepkoor in 1996 (ontwerp omslag: Margo Post).

Dat boek is zeker ook een leidraad bij al deze afleveringen van de geschiedenis van het koor. Op technisch gebied is 1996 alweer héél lang geleden. Hiermee bedoel ik dat we toen bijvoorbeeld niet de beschikking hadden over gedigitaliseerd materiaal en er hele andere manieren waren om het boek bij de drukker aan te leveren. Madelon schrijft niet voor niets in de inleiding van dit boek dat het haar hoofdbrekens, vierkante oogjes en vele zweetdruppels heeft gekost. Maar hulpstroepen waren ook toen beschikbaar. Dit alles in de vorm van het aandrazen van foto's en hele fotoboeken, droppen van kattebelletjes op haar bureau, verhalen, brieven, foto's van gepensioneerde koorleden en van nog actieve collega's. Dat resulteerde in een eerste geschiedschrijving van het Groot Omroepkoor.

Tot besluit schrijft Madelon: "Natuurlijk zal ik dingen vergeten zijn of heb ik dingen anders vermeld en verteld dan sommige mensen het in gedachte hadden; mondelinge overlevering is niet altijd even precies. Ik hoop in ieder geval dat ik niemand kwets, want dat is uiteraard het laatste dat ik wilde. En zijn er nog veel zaken die men vermeld wil zien, dan kan ik misschien een boek voorbereiden voor het 75-jarig bestaan!!!!!!...". Dat is een

profetie Madelon, die we allemaal graag zien uitkomen, maar op dit moment moeten we eerst maar eens zien of we de huidige politieke situatie kunnen overleven.